Könyv - Pollux, Julius: Onomasticon. Bázel, 1541

Könyvtár – Könyvművészeti gyűjtemény

Leltári szám:	65.283.1
Alkotó:	Cantzler, Hans / könyvkötő
Készítés ideje:	1569
Készítés helye:	Wittenberg
Jelzés:	HC monogramos pajzs
Anyag:	merített papír; papírtábla; timsós cserzésű bőr
Technika:	bőrkötés; vaknyomással díszített
Méretek:	magasság: 21,5 cm szélesség: 14,5 cm vastagság: 3,5 cm súly: 646 g

Iulii Pollucis Onomasticon, hoc est instructissimum rerum et synonymorum Dictionarium... Rodolpho Gualthero Tigurino Interprete. Apud Robertum Winter Basiliae 1541.

Bejegyzése: Ostertag / A M. N. Múzeum Széch. Orsz. Könyvtár másodlat pecsétje / Petrik Géza Budapesten tulajdonosi pecsét

A kötéstáblákat kétféle görgető keretezi: a külső indadíszes, a belsőn indák között gyermekek játszanak, kik közül az egyik a gyermek Jézus - feje körül dicsfény, karjában a keresztfa, bokájára kígyó tekeredik -, egy másik *HC* monogramos pajzsot tart. Középén lemezzel préselt ún. supralibros, a szász választófejedelmi címer. A címer fölött *T + L + F + V* betűk, alatta *1569*-es évszám. A hátsó táblán középen Wittenberg város címere, a városkapu fölött az angyal által tartott írásszalagon: *INSIGNIA VR/BIS WITEBER* felirat. Alul: *NIL VALIDAE IVVRE ARCES / AVT ROBORA BELLI. SED MERI/TO PIETAS POPVLIS FOR/TISSIMA TVRRIS. H. CANTZ*. Négybordás gerince díszítetlen.

A korábban Jacob Krausenak, Ágost szász választófejedelem udvari könyvkötőjének tulajdonított kötés, mint jelzése bizonyítja, Hans Cantzler (?– 1580) wittenbergi könyvkötő munkája. Jelentős műhelyt tudhatott magáénak, ahonnan igényesen kivitelezett könyvek kerültek ki. Társadalmi megbecsülését mutatja, hogy 16 éven keresztül, haláláig a városi tanács tagja volt. A görgető HC monogramját K. Haebler nem azonosította Cantzlerral, mivel csak 1590 után készült könyveket ismert evvel a görgetős díszítéssel. Ez a kötet viszont felveti azt a lehetőséget, hogy a HC monogram mögött mégis Hans Cantzler személye áll. (A könyvkötőről és H. C. monogramistáról: Haebler, K.: Rollen- und Plattenstempel des XVI. Jahrhunderts. 1. köt. Leipzig, 1928. 72-78. p. Wittenberg város címerével díszített analóg kötés: Mazal, O.: Europäische Einbandkunst aus Mittelalter und Neuzeit. 270 Einbände der Österreichischen Nationalbibliothek. Graz, 1970. 56. p. 148.kép.)

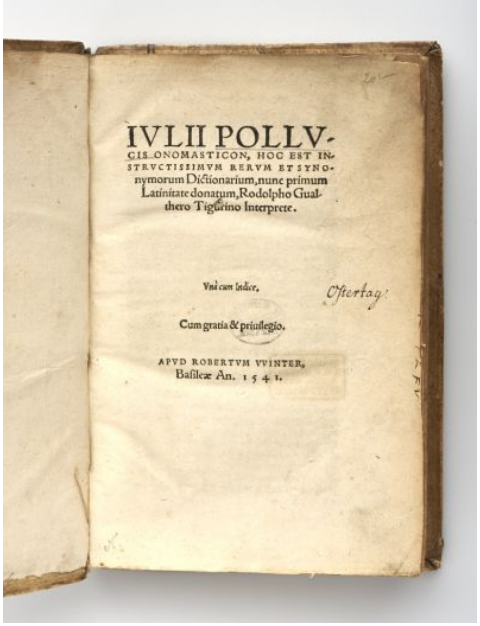
Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - bőr, papír 12.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 255. (Maros Szilvia)
- Szerk.: Voit Pál, László Emőke: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 407., 6. kép
- Koroknay Éva: *Művészi könyvkötések 1700 előtt*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1983. - Nr. 28.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

IVLII POLLV-
CIS ONOMASTICON, HOC EST IN-
STRVCTISSIMVM RERVM ET SYNO-
nymorum Dictionarium, nunc primum
Latinitate donatum, Rodolpho Gual-
thero Tigurino Interprete.

Vnà cum Indice.

Cum gratia & priuilegio.

APVD ROBERTVM VVINTER,
Basileæ An. 1541.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum